

УДК 821.161.2=112.2

П 75

Любов ПРИМА

“ТРЕМТЛИВА ДАЛЕЧІНЬ” УТАЄМНИЧЕНОГО В СОНЕТІ СЛОВА ЛЮБОМИРА СЕНИКА

У статті схарактеризовано особливості мистецького почерку Любомира Сеника як автора збірки сонетів “Тремтлива далечінь”. Наголошено на ідейно-тематичному розмаїтті його сонетів, довершеності їхньої змістоформи, на використанні вдалих прийомів зображення. Вказано основні риси ліричного героя збірки, який рефлексує над сенсом життя у світлі християнських засад, неповторною красою природи рідної землі, буттям українського народу у темпоральних вимірах. Поет постає як патріот та громадянин, що своїм художнім словом прагне виховати високоморальну, могутню духом націю.

***Ключові слова:** поет, сонет, збірка, ідейно-тематичний, прийоми зображення, ліричний герой, природа, художнє слово.*

***Постановка проблеми.** Сонет – давній, випробуваний часом жанр. Буває, що про нього на якийсь період забувають, але згодом він раптом виринає з небуття й захоплює так, що поет не зважає на модерніші ліричні форми і створює цілий сонетний цикл, а то й збірку сонетів, як це бачимо у творчості Любомира Сеника – шанованого професора Львівського національного університету імені Івана Франка, досвідченого літературознавця, талановитого письменника, активного громадського діяча, – що, образно кажучи, раптом “вибухнув сонетами”. Писані в різний час і на різні теми, вони, з одного боку, ніби ворущать давноминуле (“тремтливу далечінь минулих літ”),*

виливають ностальгію за чимось прекрасним і швидкоплинним, чого, як вперто повторював знаменитий крук Едгара По (в не менш знаменитому перекладі Григорія Кочура), “не вернуть”. Із другого, – критичним оком охоплюють розмаїті картини українського сьогодення, від яких то щемить серце і охоплює відчай, то палить вогнем зневіра, то перехоплюють подих упевненість і віра в те, що “ніхто не перекреслить мій народ” (Василь Симоненко). Художня своєрідність цих поетичних творів, їх високий ідейно-естетичний рівень і становлять предмет нашої розвідки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Про художні твори Л. Сеніка сказано ще небагато. Серед дослідників його літературної творчості – львівські та дрогобицькі філологи Б. Криса, І. Яремчук, А. Печарський, М. Зимомря, Г. Сабат, М. Іванишин, авторка цієї статті та ін. У їхніх працях натрапляємо на спорадичні відгуки про поетичні надбання митця, однак окремого філологічного дослідження поезики сонетів Л. Сеніка сьогодні ще не маємо. Тож зробити перший крок до їх глибшого вивчення та системної інтерпретації і є *метою* цієї публікації.

Хто береться за сонети, усвідомлює одну беззаперечну річ: він пише не для всіх, а для справжніх знавців та шанувальників художнього слова, бо сонет не любить загалу. Ідеться про особливу струну єства читача – потяг до високого, часом оповитого мереживом мрій і загадок, до інтелектуального та філософічного. У контексті настанов рецептивних естетиків можемо стверджувати, що сонет має свого конкретного адресата.

Є ще одна обставина, яку автор не може залишити поза увагою. Це питання попередників. А вони знакові – Данте, Шекспір, Петрарка, Міцкевич та ін. Тож треба тримати “планку” високо насамперед в естетичному плані. Загальновідомо, що багато-хто пише вірші, проте не кожному дано писати сонети.

Додамо, що вже сама будова сонета налаштовує поета на усталені порядок і гармонію, спрямовуючи плин його думок у певне річище, адже треба створити два катрени й дві терцини (найпопулярніша сонетна структура, яку й використав Л. Сенік), де в перших –

висловити свої почуття або ж спостереження за світом (часто спричинені викликами доби), а в останніх – свої рефлексії чи висліди роздумів щодо животрепетного питання та його розв’язання. Звідси – багата тональна палітра вказаного жанру. А викликів, подій і фактів, якими насичені непрості роки українського буття, не забракне.

Так і в Любомира Сеника: у його сонетарії захоплення й розчарування, радість і біль, любов і ненависть сотворили те дивовижне тональне плетиво, що притаманне сучасній картині світу, де не так легко щось відокремити, бо все перебуває якщо не в гармонії, то принаймні в тісному взаємозв’язку і взаємодіянні. У кожному з сонетів багато сказано, тут вагоме смислове навантаження вкладене в кожен рядок, у кожні слово й образ. Автор веде непросту розмову з непростим читачем, спонукаючи його не просто читати, а роздумувати, мислити (філософічність посідає не останнє місце у тематичному спектрі збірки), заодно розгадувати якусь таємницю, шифр (головну думку, мотив), що криються за зовнішньою формою твору, побачити та відчути набагато більше, аніж можна сподіватися. Зрештою, на це автор налаштовує вже у своєму першому сонеті:

*В гармонії трагедій, драм і злетів,
глибоко втаємничених в сонеті,
сене ритму слів, мелодії простеж [5, 4].*

Спостереження над текстом говорять, що Л. Сеник і справді «кодує» певні слова, що мають особливо важливий сенс, їх можна віднести до тих вічних, архетипних слів-образів, які не сходять зі сторінок світової літератури, набуваючи різного символічного значення. До них належать “слово”, “душа”, “молитва”, “серце”, “мить”, “зоря”, “дорога”, “храм”, “ріка” та багато ін. Очевидно, що в перших сонетах – це “слово”. Як і в попередній збірці “Таїна”, мотив “слова” – Божого й людського – можна назвати наскрізним, оскільки простежується від перших сторінок до останніх. Він звучить насамперед тоді, коли йдеться про велич сотвореного, про призначення поета й поезії, про красу природи й людини, про тривоги та гордість нації (“За словом

помандруємо далеко”, “Тремтливий, таємничий запах слів”, “Знайдене слово”, “Віра в Слово” тощо).

Ліричний герой збірки – сам поет, наш сучасник, який то дещо захоплено, то досить скептично (а то й з обуренням) споглядає навколишній світ, оскільки не лише переймається його принадами, а й добре розуміє його хвороби і вади. Окремі штрихи до характеристики цього героя дає І. Яремчук: “Герой делікатний, сповнений шаноби в наближенні до таїни Слова, у розкритті його реальних та трансцендентних смислів” [6, 12].

Трепетне захоплення традиційно викликає в ліричного героя Л. Сеніка краса української природи. Пейзажні замальовки циклу “Від озер, лісів і неба” [5, 5 – 45] сповнені динаміки й життя. Природа в ньому – це особливий світ (рідше – тло), що постає як вічна гармонійна цілісність, яка підносить дух людини, наснажує її думками про величне й непроминальне, що мислить, відчуває, гине й відроджується знову. Природа очищує душу від сірого й буденного, укриває, співчуває, дає прихисток. Це той умілий художник, який дарує неповторні пейзажні полотна на кожну пору року. Поету залишається лише вдало відтворити цю багатоліку мінливу колористичну композицію, тож мусить мати дар володіння пензлем, вміння відчутти ці тони й напівтони, якими володіє сама природа, й віднайти те влучне слово, що допоможе перенести їх на мольберти слова – у вірші.

Споглядаючи складники гама кольорів у сонетних акварелях Л. Сеніка, можна подумати: “А чи не забагато?” Коли ж уважно вчитуєшся у вірші, то переконаєшся, що тут немає місця для бездумного орнаменталізму, тут інше – у кожному творі превалює окрема, притаманна лише йому кольорова мозаїка, яка увиразнює думку автора чи посилює експресію, розбурхуючи певні емоційні стани. Така техніка дещо нагадує художні колористичні прийоми Оскара Вайлда, де вибрані з усього розмаїття барви набувають символічного значення й допомагають втіленню інтенцій автора.

Кожна пора року, кожна картина природи навіює ще й відповідний настрій. Це помічено дуже давно, даремно у світовій літературі образи пір року асоціюються з певними відтинками життя людини, з

певними її настроями й прагненнями. Щось подібне бачимо і в Любомира Сенека: читаючи його пейзажні замальовки, переймаємося відповідним настроєм – сумом й відчаєм, коли поет згадує марні жертви за волю – “живе пішло даремно на заріз...” (“Пошук променя”) [5, 44], “коли топчємось в руїнах” (“Сподівання блискавиці”) [5, 45], радістю та оптимізмом, коли “брунькується надія тепловієм”, “на синяві тендітне юне листя” (“Зелений час”) [5, 30]. “Сеникові поетичні емалі, акварелі відкривають читачеві неабиякого художника, що вміє ненав’язливо передати словом тонкі, пастельні відтінки і природного пейзажу, і психологічного, чи перехід від однієї нереальної барви слова чи барви емоції до іншої”, – пише І. Яремчук [6, 13]. Він уміє викликати в читача певний емоційний настрій, сповнити переживаннями, одне слово – передати власне стан своєї душі, думок у процесі творення. А це вірна ознака того, що його мистецтво – не забавляння в рими й метри, а таки дар Божий, здатний благотворно впливати на читача. У час цинізму, нігілізму, популізму та інших згубних “ізмів” у сучасному мистецтві, вірші Л. Сеника – та незамулена криниця, з якої варто напитися, бо не забруднить, а навпаки – очистить душу (доречно згадати слова Д. Овсянико-Куликовського про те, що читач на рівні емоцій і рефлексій повторює стадії творчого акту).

Хай як хвилює поета краса рідної землі, найбільші його переживання пов’язані з українським народом, із його прагненнями, з його духовним станом, тож органічним елементом пейзажної лірики Л. Сеника є власне українська людина, якій він виливає душу, з якою веде діалог і якій він часто адресує свої риторичні запитання та риторичні оклики. Поет не ідеалізує своїх співвітчизників і чітко вказує на вади, яких вони повинні позбутися на шляху до соборності й незалежності:

*О, як той сором власного некрозу,
тавро покори, нищої хвальби
від фарисейства, страху від погрозів
Змести навек віків? Ми ж не раби!*

*Ми ж лиш ослабли в імперському возі
й спіткнулися до Храму на дорозі...*

(“Ми ж не раби!”) [5, 31].

У трактаті “Із секретів поетичної творчості” [7] І. Франко вказував на роль різних “зміслів” у поезії, досліджував подібність різних видів мистецтва – поезії й малярства, поезії й музики. “Сонети” Л. Сеника могли б слугувати вдячним взірцем для його потрактувань. Кожен, хто читає вірші Л. Сеника, скаже, що в них багато музики. Вона то мінорними акордами вторгається у чорно-білий зимовий пейзаж (“...І засурмлять вітрів усі дороги”) [5, 19], то велично й грізно (для ворога) звучить у сакральних спорудах рідного міста (“Музика в камені і слова в серці”) [5, 71], то церковним хоралом несподівано вплітається в загадкову картину літньої ночі, як таїнство “і ревна вдячність за щоденний хліб” (“Запахло сіном, зорями звучало”) [5, 10]. Уже самі назви його віршів налаштовують на сприймання певного синкретичного виду мистецтва, де разом із поезією на читача впливають живопис чи музика (“Голоси струни”, “Травюра музикальна, як орган”, “Мелодія”, “Пастельний пейзаж” тощо). Часто залучає поет не тільки слухові, а й запахові змісли (“Запахло сіном, зорями звучало”, “Тремтливий, таємничий запах слів”).

Україна, її минуле, теперішнє і майбутнє – особливо животрепетна тема для Л. Сеника. Вона не просто домінує – вона болить, немов та рана, на яку немає ліку. Можна стверджувати, що поет з нею зрісся і залишиться їй, певно, вірний до кінця. Любов до отчого краю як головна тема задекларована ним передовсім у патріотичній прозі, з якої митець починав, з нею він нерозлучний і в сонетах, це, образно кажучи, *альфа й омега* його художньої творчості. Принагідно відзначимо, що він не зраджує їй і як науковець: “Любомир Сеник належить до тих українських літературознавців, – стверджує М. Іванишин, – у яких націоналістичний спосіб мислення постійно і відчутно присутній” [1, 40].

Коли поет говорить про вітчизну, спокійним і незворушним він просто не може бути. Це не дає йому зробити його внутрішній

імператив громадянина. Л. Сенік рідко постає як спокійний обсерватор буття, він може бути поблажливим до тих, хто шукає, помиляється (“...є буття, що й Соломона заведе у дебри”) [5, 10], але для ворогів батьківщини у нього завжди знайдеться гнівне безжалісне слово або гострий саркастичний рядок:

*Панове, що будуюмо завзято?
Придбати і продати все, що є,
що з багатющих надр ключами б'є, –
либонь, така мета від біснுவатих?*

(“Бур'ян на землі”) [5, 25].

Вразливий Л. Сенік у сприйнятті багатьох реалій сьогодення. Його турбує, зокрема, проблема пошуків матеріального достатку українцями на чужині. Ставлення поета до такого явища однозначне – осуд. Його позицію виражають уже самі назви віршів – “Прагнення сорому”, “Ганьба” .

*Ганебно покидати дім, наш край,
тікати від злиднів, наче від екстемі,
й далеко там, в чужинському едемі,
рідню забути, творити власний рай*

(“Прагнення сорому”) [5, 29].

Позиція автора – засудження заробітчанства – виражена вже з першого рядка і перших слів – “Ганебно покидати дім, наш край...”. Антиномічні пари (*наш край – чужинський едем, злидні – власний рай*) є одними з чинників творення експресії й надають сонету гнівного звучання. Протиставляються також такі поняття, як *дім, наш край, рідня* принадам чужинського способу життя, егоїстичним планам українських заробітчан.

Патріотичне в Л. Сеніка невід'ємне від усього іншого, про що говорять його сонети. Воно – в образах природи й людини, у зворушливих молитвах за все українське, у картинах свят і ритмах

буднів України, у надіях на краще й передчуттях грядущих змін. Поет вірить, що народ України зійде на “крутогору”, він вистоїть у часи всяких лихоліть, незважаючи на “облуду й брехні”, “тортури”, “розстріли від імені”, “голод”, “ненависть”. Він упевнений, що “ми були і є, як вільна днина, і будемо”, і спільно з людьми доброго серця прийдемо в “омріяний Едем” (“Сходження на крутогору”) [5, 13]. Нагадаю, що книга сонетів побачила світ 2010 року, а здається, що вона розповідає про сучасні події на українській землі, бо правдивий поет – це учитель і пророк для свого народу. Патріотичне у злуці з профетичним звучать у багатьох сонетах, зокрема, “Ти говори”, “Життя одне...”. Здається, візії саме нашого кривавого сьогодення (“сум скорботи”) викликали рядки сонета “Дух вічний на земному перелозі...”:

*Мій Боже, всі мої дочасні дні
охорони від сумнівів загрози, –
гіркі хай скрушать покайні сльози
чужинські в серці скали кам'яні.*

*В далекому заобрійнім польоті
дай силу блискавиць для моїх крил
відбути з болем смирний сум скорботи,*

*з очей полуди стерти вражий пил,
братам віддавши серця всі щедроти,
щоб ближчав й ближчав дальній небосхил [5, 88].*

І далі в наступному сонеті:

*...з смиренням бачу краєвиду обрис:
тополі, шлях, сади, горби і схил,
долини й гори – золотий настил
для вічних душ у боротьбі хоробрій [5, 89].*

Поет дає своєму народові художній орієнтир задля очищення “від чорних наших днів” ярма і рабства. Цей орієнтир не новий, а давно відомий, бо служив українству дороговказом протягом віків. Це – віра в Бога, у Слово, яку поет трактує як складник українського духа (“...бо в Слові дух наш”). Відтак очищення від скверни минулого і побудова нового майбутнього України можливе лише з Богом, на основі Божих заповідей:

*Повірте в Слово, й дасться вам засів
на всю будучину в житейськiм морі!* [5, 82].

Ліричний герой намагається дійти до свідомості кожного. Водночас з мотивом віри звучить і мотив зневіри та зради, осліплення “від блиску срібняків”. Та кінцеві терцини звучать заклично, без песимізму. Це властиве багатьом віршам Л. Сеника, на чому й наголошує А. Печарський: “Але яке б не було земне тяжіння прикрих сучасних подій, автор силою своєї віри уможлиблює в поетичному настрої оптимістичне світовідчуття” [3, 27].

Християнський вектор плину думок автора сонетів найвідчутніший у частині “Молитви”, до складу якої входять 12 віршів. Філософські роздуми над сенсом життя, осяганням його мети, над місією Христа (“Розп’яття над світом”) [5, 79], переплітаються з роздумами про болючі нинішні та колишні трагічні події в житті українського народу (“Молитва за голодом убитих”) [5, 80]. Сповідальність, безперечно, одна з характеристик цих сонетів. Із мотивом молитви пов’язаний мотив *засіву* (а опосередковано ще й мети). Семантика слова *засів* стає зрозумілою якраз у річищі біблійних притч про сівача, про добре зерно, що дасть щедрий урожай. Цей засів у Л. Сеника – нове прийдешнє покоління українців, аби воно виконало призначену місію, необхідні молитва, єдність, безстрашність, готовність до боротьби і справжнє очищення (“йорданськими водами”) сердець і дум:

*І в синіх водах, в світлих думках стати
на перехресті наших всіх часів,*

*щоби зійшлися думами багаті
і серцем чисті, як дзвінкий наш спів,
і – під загрозою смертельної розплати –
на всі віки звершили свій засів*

(“Священні води”) [5, 81].

Лише з віком до людини приходить дар відчуття миттєвості та швидкоплинності життя, а водночас – дар цінувати прожиту хвилину, особливо ж ту, яку можна назвати прекрасною. Тому Л. Сенику до вподоби гетевське “Спинися, мите!”. Мотив і образ миті – один із найбільш помітних у його ліриці (“Осяяння в дивну мить”, “Спинити мить”).

*Аж похилився під тягарем задуми
високий ясень, листя не тремтить,
лишень у сірій паволоці суму*

*донизу безшелесно лист летить
і жовтизною нагадає суцям
про мить життя, прекрасну та минущу*

(“Донизу безшелесно лист летить”) [5, 12].

Навіть розмірковуючи про швидкоплинність та сенс життя, поет не зраджує своєму дивовижному барвосвіту. Показовим у цьому ракурсі є вірш “Спинися, мите!”. Думку кожної строфи уособлюють певні барви, які поет персоніфікує для характеристики миті. У першій – це жовта й синя, до яких долучається фіолет. У двох наступних – черлена, голуба, чорна. Символіка цих кольорів прозора. Вони мовби змагаються між собою:

*Та в битві з чорним лється сяйво срібне
на доли й схили гір перлинно-дрібно [5, 15].*

Емоційна забарвленість, витончений ліризм та експресивність – риси, які притаманні поетиці сонетів Л. Сеника загалом. Багатий

звукопис (алітерації, асонанси) допомагає увиразнювати певні думки, образи й мотиви: “*курличе клич, кривавиться, як рана*” (“Таємна мета”) [5, 76], “*святу свободу освятити кров’ю*”, “*де світ чужий і чужинецький кріс, і воздики сліпі, як темний ліс*” (“Як увійти у браму раю”) [5, 77].

Л. Сенік часто вдається до поетичних експериментів. Це стосується не лише вже згаданої технології колористичних композицій, не тільки оригінального застосування в поезії можливостей інших видів мистецтва. Вірші Л. Сеніка відзначаються ще й новаторством форми. Тут часто натрапляємо на діалогічний спосіб оповіді, використання елементів казкових, притчевих чи фантастичних жанрів. Своєю незвичайною побудовою вирізняється й низка сонетів (усього 15) під назвою “*Excelsior*”, у якій останній віршовий рядок одного сонета є початковим наступного. Цей фрагмент розгортається як внутрішній монолог, як дещо хаотичне мовлення схвильованої людини, нагадуючи “потік свідомості” – один з найпопулярніших прийомів модерністів (термін американського філософа Вільяма Джеймса). У апострофах кожного сонета до Всевишнього є домінуючий мотив, який має чимало побічних. Тягар минулого, невпинна боротьба зі злом, прагнення з честю виконати свою місію на землі, уповаючи на Божу поміч, – зміст емоційних звернень ліричного героя, його інтенцій та прагнень. Ліричний герой постає уособленням щирого українця-патріота, справжнього християнина, який просить сили, аби “не скласти від безсилля дужих крил” у боротьбі за волю, за краще майбуття батьківщини. Окремі строфи сонетів звучать афористично:

*Життя ж – се не гучні весільні дзвони,
а радість й смуток, щастя і жалі,
і щедрий з поту урожай ріллі –
гармонія з народження до скону* [5, 84].

Важко говорити про якийсь певний стиль, якого дотримується поет. У його творах можна віднайти елементи різних літературних

напрямів. Передовсім тут класика поєднується з модерном, реалізм не позбавлений романтики, їх доповнюють символізм, імпресіонізм, постмодернізм. Напевно, буде коректніше сказати – це оригінальна манера добре обізнаного з найвідомішими стилями поета-філолога, який застосовує те, чого вимагає на час написання твору стан його душі. Він наповнює форму сонета різними підходами до художнього сприйняття та відображення дійсності. А хіба можна інакше, коли прагнеш відобразити Світ і Всесвіт? Коли хочеш висловити не тільки власні біль і радість, коли говориш і про божественне, і про людське? Коли торкаєшся не тільки сьогодення, а й стираєш зі скрижалей історії пил століть? Коли твоє серце переповнює не лише любов, а й ненависть?

Висновки. “Тремтлива далечінь” – естетично довершений, змістовний, вдалий виступ Л. Сеника у жанрі сонету. Автор потвердив художньою практикою, що сонет як літературна форма – живучий, відповідає вимогам сьогодення та цілком придатний і для відтворення ліричних інтимних порухів душі, і для відображення актуальних соціально-політичних настроїв наших сучасників.

У сонетах (та інших поезіях) Л. Сеника відчувається хист і досвід справжнього митця слова. Його вірші приваблюють витонченим ліризмом, умінням віднайти потрібний образ, звукове оформлення, вони мають неабиякий вплив на пробудження й утвердження національної свідомості читача, кличуть до духовних скарбів християнства.

Перспективним у контексті цих слів видається подальше вивчення різних аспектів художньої системи творів Л. Сеника, зокрема його сонетів, яка не лише допоможе пізнати красу і принадність його стилю, а й покаже, як любити рідну землю, її народ, рідне слово і Слово Боже. Про позитивний вплив харизматичної постаті Л. Сеника, його творчості пише Б. Криса: “Максималіст і романтик, який не вмів бути байдужим, своєю щирістю й творчою енергією він допомагає іншим збагнути високі пориви людської душі” [2, 21].

Література

1. Іванишин М. Дискурс національної ідентичності в історико-літературних працях Любомира Сеника / М. Іванишин // Таємниця слова : збірник наукових

праць / д-р філол. наук., проф. Тарас Салига (відп. ред.) та ін. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – С. 40 – 50.

2. Криса Б. “...Молюся словом, в слові я живу...” / Б. Криса // Таємниця слова : збірник наукових праць / д-р філол. наук., проф. Тарас Салига (відп. ред.) та ін. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – С. 17 – 21.

3. Печарський А. У вірі святиться слово (до 80-річчя від дня народження Любомира Сеника) / А. Печарський // Таємниця слова : збірник наукових праць / д-р філол. наук., проф. Тарас Салига (відп. ред.) та ін. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – С. 22 – 29.

4. Прима Л. Сакральні виміри “Таїни” Любомира Сеника / Л. Прима // Таємниця слова : збірник наукових праць / д-р філол. наук., проф. Тарас Салига (відп. ред.) та ін. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – С. 30 – 39.

5. Сенік Л. Тремтлива далечінь / Л. Сенік. – Ужгород : Гражда, 2010. – 115 с.

6. Яремчук І. “...Мій другий стан душі...” : штрихи до силуетки Любомира Сеника” / І. Яремчук // Таємниця слова : збірник наукових праць / д-р філол. наук., проф. Тарас Салига (відп. ред.) та ін. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – С. 10 – 16.

7. Франко І. Із секретів поетичної творчості / І. Франко // І. Франко. Зібрання творів : у 50-ти т. – К. : Наукова думка, 1981 – 1985. – Т. 31. – С. 45 – 119.

Прима Любовь. “Трепетная даль” утаєнного в сонете слова Любомира Сеника. В статті проаналізовані особливості творчого почерка Любомира Сеника як автора збірки сонетів “Трепетная даль”. Розглянуто ідейно-тематичне різноманітність його сонетів, досконалість їх форми, вдалі прийоми зображення. Вказані основні риси ліричного героя, який розмірлює о значенні життя в світлі християнського вчення, о неповторній красоті природи рідної землі, о бутті українського народу в його темпоральних вимірах. Поет виступає як патріот і громадянин, який своїм художнім словом прагне виховати високоморальну, могутню духом націю.

Ключеві слова: поет, сонет, збірка, ідейно-тематичний, прийоми зображення, ліричний герой, природа, художнє слово.

Prima Lyubov. “Trembling Remoteness” of mysteriously hidden words in the sonnet by Lyubomyr Senyk. The article characterizes the peculiarities of the artistic manner of Lyubomyr Senyk – the author of the

book of sonnets “Trembling Remoteness”. It also underlines their ideological and thematic diversity, perfect form, it shows how successfully methods of depiction were used. The article helps us to see the main traits of character of the lyrical hero of the book, who often thinks about the sense of our life in the light of Christian principles, about the unique nature’s beauty of our land, about the life of Ukrainian people in the past, present and future times. We understand that the poet is a great patriot and citizen, who is eager to make his nation highly moral and spiritual.

Keywords: poet, sonnet, book, ideological and thematic, methods of depiction, lyrical hero, nature, artistic manner.